

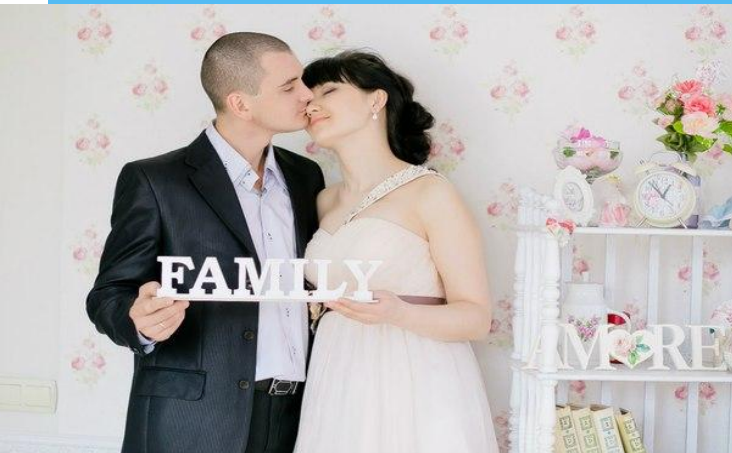
**С.Ж.Асфендияров атындағы
Қазақ Ұлттық Медицина
Университеті**

**Казахский Национальный
Медицинский Университет
имени С.Д.Асфендиярова**

Кафедра: Денсаулық сақтау саясаты және басқару кафедрасы

**Тақырыбы: Жанұя денсаулығын нығайту және
жанұяны жоспарлау**

Орындаған: Мейрамбек А.М.
Факультет/тобы: ЖМ-035-2к
Курс: V
Тексерген: Карибаева И.К.

Алматы 2016жыл

Жоспар:

** I.Кіріспе*

- * Жанұяны жоспарлауға түсініктеме беру

II.Негізгі бөлім

- * Жанұяны жоспарлау қызметін ұйымдастыру
- * Қазіргі заманғы контрацепция әдістері.
- * ҚР кәмелетке толмаған қыздардың жүктілік деңгейі
- * Жыныс жолдары арқылы берілетін инфекциялар

III.Қорытынды

IV.Пайдаланған әдебиеттер

Жанұя дегеніміз не?

Жанұя – қоғамның ең маңызды тобы, бірлестігі.

Жанұяны жоспарлау (БДҰ) бірнеше міндетті шешетін шаралар комплексі:

- Жоспарланбаған жүктілікті болдырмау;
- Тек қалаулы балаға ие болу;
- Ата-анасы жасына байланысты баланы туылу уақытын қадағалау;
- Жүктілік арасындағы интервалды реттеу;
- Жанұяда бала санын реттеу

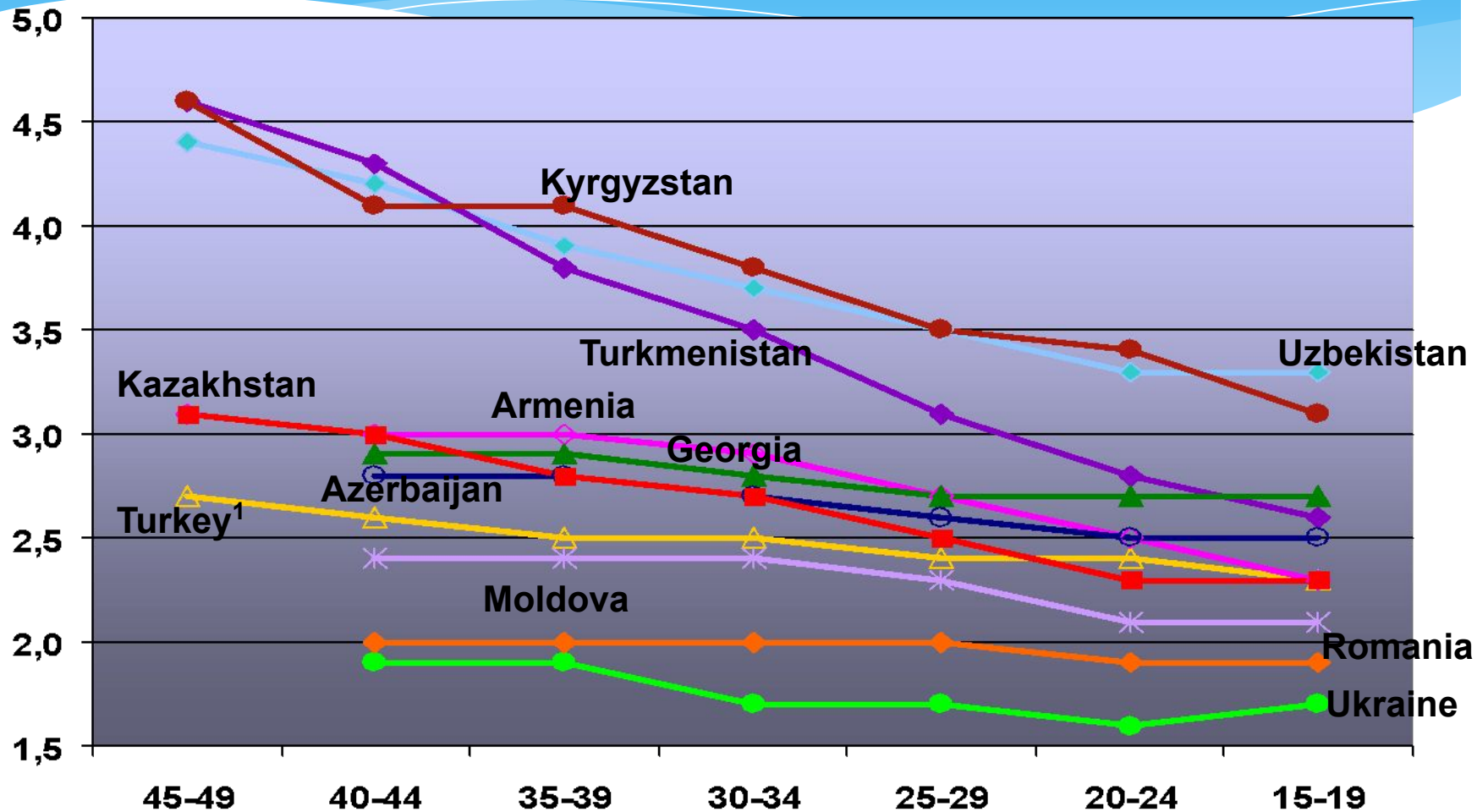
ЗДЕСЬ РОЖДАЕТСЯ СЧАСТЬЕ

Жанұяны жоспарлаудың 5 принципі:

1. 18 жасқа дейін жүктіліктің алдын алу;
2. 35 жастан әйелдерде жүктіліктің алдын алу;
3. Интергенетикалық интервалдың 2 жыл болуы;
4. Көп босанғандарды қауіп тобына бөлу, алдын алу шараларын жүргізу;
5. ЭГА әйелдерді сауықтыру, оларда жүктілікке қарсы көрсетулерде жүктіліктің алдын алу (бір бүйрек және оның созылмалы пиелонефриті, қант диабеті және т.б.).

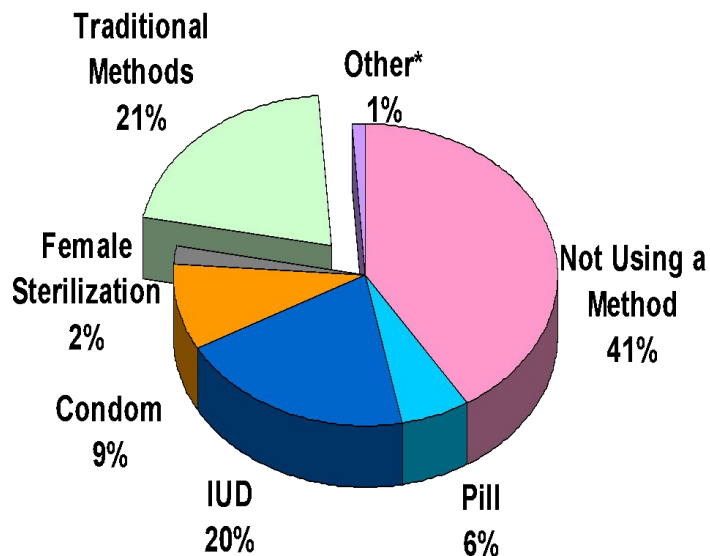
Жанұя мен бала көрсеткіштерінің орташа төмендеуі

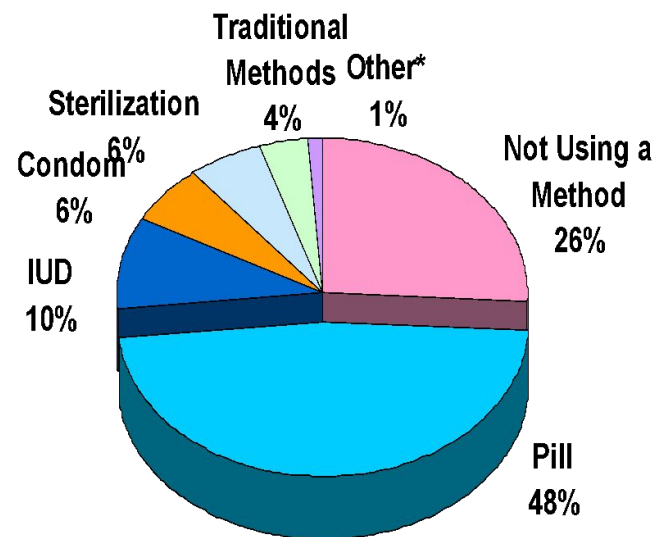
Источник: CF Westoff, 2005 – Новейшие тенденции в Аборте и Контрацепции в 12 странах

Контрацепция эдистері

Восточная Европа и Центральная Азия

Западная Европа

* Включая такие методы, как ас инъекции, диафрагму, спермициды, женские презервативы

Источник: Подразделение по Народонаселению ООН: Использование Контрацептивов в Мире, 2014 Справочный листок, Благодарности: Florina Serbanescu, CDC Atlanta

* Контрацепция құрамына, мөлшеріне, әсер етуіне көрсеткішіне, қарсы көрсеткішіне, қолдану ерекшелігіне, қолдану әдісіне байланысты бірнеше түрлерге бөлінеді.

* Комбинирленген оральді контрацепция.

* Жедел контрацепция. (ЖК).

* ЖАТЫР ІШІЛІК СПИРАЛЬ (ЖІС).

* БАРЬЕРЛІК КОНТРАЦЕПЦИЯ ӘДІСТЕРІ

* Спермицидтер.

* ТАБИҒИ ЖОЛМЕН ҚОРҒАНУ

* ХИРУРГИЯЛЫҚ КОНТРАЦЕПЦИЯ.

- * Әйелдердің ЕХС хирургиялық контрацепцияның қауіпсіз әдісі болып саналады. Қарастырылған мәліметтерге сүйенсек операциядан кейін 100 мың адамнан 10 адам өлім санын құрайды. Ал дамыған елдерде 100 тірі туған елдер ішінен ана өлімін 300 – 800 адам құрайды екен.
- * Әйел стерилизациясын босанғаннан кейін немесе жүктілікті үзгеннен соң жасауға болады. ЕХС аналық клетка мен сперматозоидтың ағып келіп қосылуын болдырмау үшін жатыр түтігінің өткізгіштігін блоктау мақсатында жасайды.
- * Босанғаннан кейінгі ЕХС.

Жанұя денсаулығын нығайту

- Жанұяда психологиялық тұрақтылықты сақтау;
- Баладағы патологиялық бұзылыстарды дер кезінде анықтау;
- Бала жарақатын алдын алу;
- Жанұядағы баланың ата-ананың дене шынықтыруға деген қызығушылықтың болуы;
- Салауатты өмір салтын ұстану;
- Ата-ананың зиянды әдеттерден аулақ болуы;
- Таза ауада жиі серуендеу;

Салауатты өмір салтын ұйымдастырудың басты бағыттары болып келесілер

- * Денсаулықты сақтауға бағытталған факторлар: еңбек гигиенасы, рациональдық тамақтану, демалу гигиенасы, белсенді қимылдар режимі, дене шынықтыру және спорт, жеке бас гигиенасы, медико – әлеуметтік активтілік, психогигиена, қоршаған орта гигиенасы.
- * Денсаулыққа кері әсер етуші факторлар: спирттік ішімдікпен әуестену, наркотик қолдану, темекі шегу.

Қорытынды

- * Жанұя бұл мемлекетің бір бөлшегі. Жанұяны жоспарлау негізінде сау анамен сау бала жатыр! Жанұяны жоспарлау арқылы жанұяда қанша бала болуын, олардың жас ерекшеліктерін ескере отырып болашақта болатын баланың денсаулығын жорамалдауға болады.

